
P O V Z E T E K

Serijo uredniških uvodnikov o posledicah pandemije na posameznih kulturnih področjih v tej številki končuje *uvodnik glasbenega urednika Igorja Bašina*, ki med drugim izpostavi, da je tehnični kader, ki je v glasbeni industriji pogosto spregledan, po letu dni že prisiljen v prekvalifikacijo. Ko razmišljamo o ponovni poti v »normalnost«, pa se moramo zavedati, da se bodo morali javni prostori in javno življenje na novo vzpostaviti.

Literarna urednica *Petra Kolmančič* se je pogovarjala z *Borisom Kolarjem*, ekologom in ekotoksikologom iz Maribora, ki ga predstavi kot odličnega, a širše nepoznanega pisatelja. Njegov prvi roman se je uvrstil med finaliste za nagrado kresnik 2008, sedaj pa je pred izidom njegov drugi roman.

Komparativistka *Simona Škrabec* je napisala esej o Handkejevem zgodnejšem romanu *Žalost onkraj sanj*, povezanim z življenjem in samomorom njegove matere. V njem razkriva usodo na rob odrinjene ženske v patriarhalnem okolju. A sramota in tesnoba ne prizadeneta samo matere, piše Škrabec, ampak tudi sina-avtorja, ki se odloči, da se nikoli več ne bo pustil ujeti na strani šibkih. »Postal je gluha za trpljenje šibkih. Začel je graditi veliko alternativo »resnico«, ki je bila na koncu legitimirana z aplavzi iz najvišjih krogov in z največjimi priznanji. Zdi se torej, da je treba zdaj Handkeja končno brati dobesedno in ne več skozi ironijo in distanco do samega sebe, ki je je pisatelj vendarle vedno sposoben. V tem smislu si lahko zdaj končno priznamo, da je nacionalni socializem menda res polepšal vsakdan na rob odrinjenim gospodinjam in je prava škoda, da ni trajal dlje ... In lahko smo seveda tudi popolnoma prepričani, da je nasilje v bosanski vojni bilo zgolj nekaj domnevnega, česar ni mogoče dokazati z nobeno dokumentacijo ali preverjenimi dejstvi,« kritično zapiše Škrabec.

Dejan Sluga, ki vodi fotogalerijo Photon v Ljubljani in na Dunaju, je napisal članek o statusu fotokolaža danes, ko smo bolj kot kadarkoli obkroženi z množicami reproduciranih in predelanih digitalnih podob. A v takšnih okoliščinah, pravi avtor, nastajajo tudi umetniška dela, ki kolažni princip uveljavljajo v širši sodobni avtorski praksi. Ta se naslanja na stoletje dolgo prakso uporabe fotokolaža v umetnosti, ki se je začela z angažirano umetnostjo berlinskih dadaistov.

V literarni prilogi *Branje* poleg že omenjenega *Borisa Kolarja* z odlomkom iz novega romana objavljata prozo še *Jasmin B. Freljih* in *Mojca Kumerdej*, dramski besedili *Zdenko Kodrič* in *Simona Hamer*, poezijo pa *Danica Križanič Müller*, *Kristina Kočan*, *Nina Medved* in *Ana Makuc*.

Svoj *Jezikovni kot* odgovorna urednica *Emica Antončič* tokrat posveča temi, ki je pozimi razburjala televizijske gledalce v Mariboru. Televizija Slovenija je sproducirala novo kriminalistično serijo *Primeri inšpektorja Vrenka*, ki se dogaja v Mariboru, igralci pa so v njej govorili ljubljanski pogovorni jezik. Antončič, ki je svojčas oblikovala jezik v dveh slovenskih celovečernih filmih, ki se dogajata v Mariboru in okolici (Moj ata, socialistični kulak in Kavarna Astoria), razkriva ozadja nastajanja filmskega jezika in očita ustvarjalcem serije neprofesionalen pristop in neznanje.

V *Kulturni diagnozi* naši sodelavci *Marko Stojiljković*, *Žiga Brdnik* in *Robert Kuret* ocenjujejo filme *Juda in črni mesija*, *Dežela nomadov* in *Obetavna mladenka*, *Jernej Trebežnik* in *Erik Toth* pa sta vrgla »drugi pogled« na dva starejša filma: ameriškega *Magnolija* in italijansko komično legendo *Fantozzija*. *Matic Majcen* piše o dveh družboslovnih knjigah: *Fully Automated Luxury Communism* *Aarona Bastanija* in slovenskem prevodu *Kdo se boji cepiv?* *Andrea Grignolia*. *Petra Samec Stefančič* piše o slovenskem prevodu kratkoproznega prvenca (1971) švedske pisateljice *Tove Jansson Poslušalka*, *Veronika Šoster* pa o prevodnem izboru poezije grškega pesnika *Janisa Ritsosa*. *Andreja Erdlen* ocenjuje dve prevedeni knjigi za mladino: *V morju zrnce soli* ameriške avtorice *Rute Sepetys* in *Pozdravljeno, vesolje* ameriško-filipinske pisateljice *Erin Entrada Kelly*. *Aljaž Koprivnikar* se je kritično lotil esejev psihoanalitika *Matjaža Lunačka* o Arthurju Rimbaudu, ki so izšli pod naslovom *Rimbaud, za vedno*, *Nika Arhar* pa razprav o slovenskih dramah teatrologa *Blaža Lukana*, ki so

zbrane v knjigi z naslovom *Turški lok: razprave o sodobni slovenski drami*. Na koncu objavljamo še oceni dveh zvočnih zgoščenk z novo glasbo sveta: o *Singer of Tales* bosanskega poznavalca sevdaha Damirja Imamovića piše Katarina Juvančič, o *No loove in modern word* slovenskega alternativca Mateja Končana oz. Klemarja pa Žiga Pucelj.